

Even uw aandacht...

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.
Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het
mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.
Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige
toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van
boekjes voor opvoering beslist.*

Veel leesplezier!

CONTACT VERBROKEN

Een toneelspel in drie bedrijven en een epiloog

1880
door

Christiaan Bosman

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

1996

Nr. 2358

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ZEVEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel
www.sabam.be

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagformulier dat, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie
www.stichtingbredero.nl

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *CONTACT VERBROKEN* op te voeren moet de naam van auteur *CHRISTIAAN BOSMAN* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.
De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/1996/0220/056
ISBN- 978- 90-385-04681

© 1996 Toneelfonds J. Janssens/Christiaan Bosman
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

PERSONAGES

(3 dames - 4 heren)

Hoofdrol: Herman Verburgh

Hij is een ouderwetse leerkracht met pensioen. Hij is pas weduwnaar geworden. Hij zit volop in het rouw- en verwerkingsproces hierrond. Zijn zoon interpreteert dit fout en besluit dat zijn vergeetachtige vader, die nochtans steeds verhalen uit het verre verleden opdiept, eigenlijk dement aan het worden is. Dit is hij helemaal niet. Hij tracht alleen zijn eigen verdriet te verwerken, de herinneringen te koesteren. Door zich open te stellen voor de andere "gekken", ontdekt hij niet enkel het verhaal en de eigen werkelijkheid van deze personen, maar wordt zijn eigen werkelijkheid draaglijker en hij hervindt zijn evenwicht. Wanneer dit proces bijna volledig is (hetgeen blijkt uit het feit dat hij 'de waarheid' van het home ontdekt), verdooft dr. Nebel hem en komt hij ten val. Hij verwordt tot datgene wat zijn zoon vreesde: de vegetarische, comateuze mensplant.

Tegenspeler: Dr. Nebel

Hij is de ietwat wereldvreemde psychiater van het home waar Herman 'verpleegd' wordt. Hij is ooit een vakbekwaam arts geweest. Maar gaandeweg verliest hij het contact met de werkelijkheid, vooral door de eigen werkelijkheid van de anderen te ontkennen. Het verbreken van elk contact met de anderen en hun werkelijkheid, werpt hem terug op zijn eigen werkelijkheid die langzaam verwordt tot zijn eigen gevangenisje. Op deze manier wordt hij gelijkgeschakeld met de patiënten, bij wie de knoop in hun eigen problemen hen gevangen houdt in hun eigen werkelijkheid. Dat hij de waarden op zijn kop zet, komt letterlijk uit wanneer hij Herman niet alleen niet geneest, maar echt geestesziek maakt !

Nevenrol 1: Jeroen Verburgh

Hij is de zoon van Herman. Hij vermoedt dat zijn vader geestesziek of dement aan het worden is en beslist dan ook hem te laten opnemen in het home van dr. Nebel. Dit feit overlaadt hem met schuldgevoelens tegenover zijn vader, vooral wanneer hij langzaam maar zeker begint te twijfelen aan de juistheid van de beslissingen van dr. Nebel. Bovenal is hij onderhevig aan tegengestelde krachten: zijn vader trekt hem aan,

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen

Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

omdat het zijn vader is, en tegelijk stoot hij hem af, omdat hij hem hoe langer hoe meer vereenzelvigd met de patiënten. Deze laatsten blijven steeds vreemd en bevreemdend voor hem, al dringt het tot hem door, vooral wanneer hij voelt dat zijn vader helemaal niet gek is, dat hun gek-zijn eigenlijk ook alleen maar een "anders"-zijn is. Te laat komt hij dus tot de ontdekking dat in het home geen "gekken" aanwezig zijn, alleen maar mensen die het moeilijk hebben hun verdriet, probleem of blokkade op te heffen. In de houding van 'vader laten opbergen voor bestwil' komt verandering. Op het einde wil hij bij vader zijn.

Nevenrol 2: Juffrouw Carla

Juffrouw Carla is de verpleegster. Al is zij geen familie van dr. Nebel, toch staat zij toneelmatig in dezelfde verhouding tot hem als Jeroen tot Herman. Zij doorloopt dezelfde ontwikkeling: van blind geloven van de dokter, over twijfel en schuldgevoel, naar begrijpen en verzorgen. Ook voor haar blijven de patiënten tot op zeker hoogte vreemden en bevreemdende wezens. Haar contact met Herman zal dit veranderen. Daardoor neemt zij de rol van Nebel over op het einde, daarom kan zij zowel deze laatste verzorgen als de andere patiënten waarderen.

Bijrolletjes

Opmerking

Ook al zijn de bijrolletjes vaak verbaal gering van inbreng, in dit stuk zijn ze bijna constant op scène en ze doorbreken op een waanzinnige wijze voortdurend de handelingen van de andere spelers. Het zijn geen rolletjes die weggelegd zijn voor spelers die weinig tijd hebben of echt naar een kleine rol hebben verlangd. Hun handelingen lijken immers wel ongeordend en waanzinnig, maar ze beantwoorden vanbinnenuit aan een geëigende werkelijkheid van elk der personages.

Bijrol 1: Sjarel

Sjarel is een alcohol-demente man met poetswoede. Hij lijdt aan een soort constant delirium tremens, waarin hij overal dieren en vuiligheid ziet. Hij ervaart de vuiligheid als een belemmering en wil daarom voortdurend alles proper houden. De anderen zijn een bedreiging, omdat ze alles weer vuil maken. Hij wast zich de handen wanneer iemand hem een hand heeft gegeven, veegt voortdurend alles wat anderen hebben vastgenomen weer netjes. Hij raakte vroeger ook aan de drank,

omdat hij de vuiligheid in zijn leven niet heeft opgeruimd: de slechte relatie met de werkmakers (uit een schoonmaakbedrijf) en met de klanten van zijn baas (de vuilmakers van wat hij had gereinigd). Wanneer Herman contact krijgt met hem en naar zijn "waanzinnig", maar wel eigen verhaal luistert en hier begrip voor toont, gaat hij zich niet langer de handen wassen als Herman hem aanraakt. Hij laat Herman ook binnen in zijn territorium, als een niet vervuilend element. Op het einde, is hij opnieuw op zichzelf, gesloten.

Bijrol 2: Madame Germaine

Madame Germaine is een vereenzaamde en hautaine vrouw. Ze is een weduwe. Zij heeft het territorium aan het venster ingenomen en zit naar buiten te staren. Ze voert vaak woedende monologen in gespreksvorm. Deze monologen zijn gericht tegen haar echtgenoot, waarvan zij aanneemt dat hij nog leeft, maar op zwier is, zoals vroeger toen hij nooit op tijd thuis kwam. Ondanks haar woede hierover houdt ze nog verschrikkelijk veel van deze man. Aangezien ze alleen over en tot haar man spreekt, besluit Herman haar uit te vragen over hem. Het is een wereldvreemde dialoog. Maar door eindelijk aan een derde over haar man te kunnen praten, dringt het tot haar door dat deze niet meer zal terugkeren. Dit is slechts een begin van het genezingsproces, maar het feit dat Herman wegvalt, brengt het proces tot stilstand. Ze beseft nu wel dat haar man niet meer zal terugkomen, maar ze blijft op uitkijk aan het venster, om haar zoon (die ze niet heeft) op te wachten.

Bijrol 3: Marieke

Marieke is een autistisch vrouwtje. Ze wordt heen en weer geslingerd tussen oncontroleerbare gevoelens van toenadering (onweerstaanbare drang anderen aan te raken) en afstoting (ze trekt zich na elke aanraking terug in haar territorium). Dit laatste wordt versterkt door Nebel en in het begin ook Carla, die deze ongenode aanrakingen afstraffen met harde opmerkingen. Herman geeft haar geen opmerkingen en praat tot haar. Hij versterkt haar gevoelens van toenadering en heeft hierin zoverre succes mee dat zij hem op zeker ogenblik aanspreekt. Dit wondere feit opent Carla de ogen. Voor Carla is dit het ogenblik om de twijfels omtrent Nebel opzij te schuiven en tegen hem in te gaan. Het is ook dit feit dat bij Nebel de stoppen

volledig laat doorslaan. Alleen bij deze autistische figuur lijkt de verandering permanent: zij verplaatst zich vaak tot bij de comateuze Herman en kreunt of fluistert vaak zijn naam. Zij reageert nu ook op de woorden van Carla door korte commando's op te volgen.

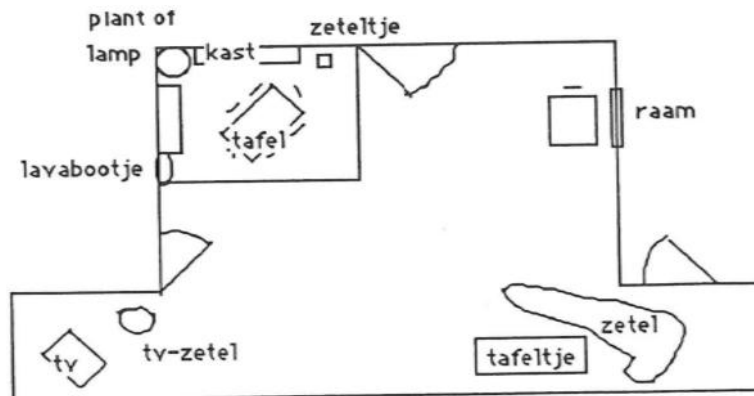
Situatie als personage

Het territorium.

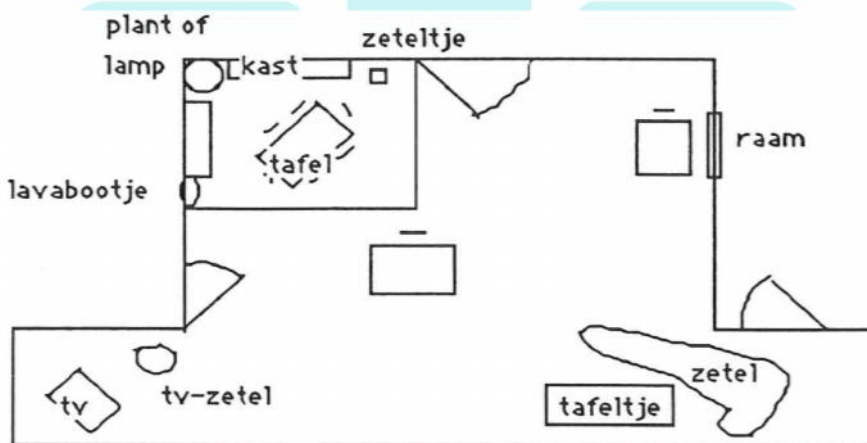
Elke patiënt heeft een territorium in de gemeenschappelijke zaal. Sjarelkje heeft de ruimte met de tafel, de stoelen en twee kasten ingenomen. Madame Germaine zit aan een klein tafeltje bij het vensterraam. Marieke bezet de zithoek als haar uitvalsbasis en thuishaven. Herman is de enige die nog contact met de werkelijkheid (cfr. wereld) heeft. Hij neemt plaats in een zetel bij het TV-toestel. Nebel krijgt op het einde een centrale plaats aan een klein tafeltje. Het iemand toelaten of toegang weigeren tot zijn territorium, het zich daar terugtrekken, vertelt iets over de gemoedstoestand van de patiënten. Wanneer ze onder invloed van Herman meer open worden voor de wereld, laten ze anderen toe tot hun territorium. Hun terugval maakt dat dit niet meer gebeurt op het einde. Nebel verraadt zich door de wijze waarop hij met dit territorium omgaat: hij jaagt Marieke voortdurend terug in haar hoek, daagt Sjarelkje uit door zijn territorium nodeloos te betreden. Maar hij begrijpt niet dat Herman zich helemaal niet aan de situatie aanpast en voortdurend zijn toegewezen territorium verlaat om contact met de anderen te leggen. Nebel, die zich het hele stuk door de centrale en meest belangrijke figuur voelt, krijgt op het einde ook een centraal gelegen territorium toegewezen.

DECOR

Decor tijdens de bedrijven:

Einddecor tijdens de epiloog: het centrale tafeltje is een nieuw gegeven:

Beschrijving

Zoals in de figuur aangegeven. Links achter het territorium van Sjareltje, met twee kasten een grote tafel en zes stoelen. Als extra-accentuering kan dit verhoogd worden. Rechts in de achterste helft van de wand een raam, met daarbij een klein tafeltje van normale hoogte en een stoel: het territorium van madame Germaine. Vooraan rechts vinden we een zithoek met zetels en salontafeltje. Vooraan links een televisietoestel, met de achterzijde naar het publiek, maar misschien met een staanlamp en hoge plant afgeschermd. Een TV-zetel staat naar het toestel gericht, met daarnaast een klein bijzettafeltje. Zowel links als rechts vooraan geeft een deur toegang tot de scène. Rechts leidt deze deur naar de gang met de private kamers, links naar het administratief gedeelte van het home. Een deur achteraan leidt naar de therapiezalen.

Opdracht

Voor mijn vader, Remi Bosman.
Ook als een postume hulde aan zijn ouders en mijn
grootouders
wijlen de heer en mevrouw René Bosman - Pauline
Bonnaerens
Voor hen in het bijzonder.

Maar ook
voor elke patiënt,
wat ook het vlak is
waarin hij patiënt genoemd wordt,
wat ook het vlak is
waarin hij of zij zich patiënt voelt
en
voor elkeen
die zich door de titel 'patiënt' opgeplakt te krijgen
in het leven en zijn persoonlijkheid
bedreigd voelt!

E E R S T E B E D R I J F

Scène 1

Nebel, Jeroen en de drie patiënten

(Wanneer het doek opengaat, zien we de gemeenschappelijke zaal van het home voor demente patiënten. Dr. Nebel komt op langs achter, samen met Jeroen Verburgh. De 3 patiënten bevinden zich elk op hun territorium.)

NEBEL : U ziet, meneer Verburgh, de modernste therapeutische middelen staan te onzer beschikking.

JEROEN : Dat is me opgevallen. Ik vind het een geruststelling dat de elektroshock museumvoer geworden is.

NEBEL : Hoe bedoelt u? O ja, nu zie ik het. Grotendeels toch. We zijn voorstander van een humane psychiatrie, meneer Verburgh.

SJAREL : *(komt onmiddellijk naar hen en jaagt hen weg uit zijn territorium)* Eg, aa eg! I hèn uist eüst. Eg me ulle uile oeen! *(Weg, ga weg! Ik heb juist gekuist. Weg me jullie vuile voeten)*

NEBEL : Niet op letten, meneer, niet op letten.

JEROEN : Het is toch even schrikken. Wat dacht u over vaders toestand, dokter?

NEBEL : Professor Doctor, maar dat heeft nu geen belang. In deze omstandigheden zullen we snel tot een besluit kunnen komen en een therapie opstellen. Zo is een langdurig verblijf van uw vader in deze instelling wellicht niet nodig.

JEROEN : Dat hoop ik, Dr. Nebel. *(helemaal niet overtuigd)* Dat hoop ik. Ik heb het er wel wat moeilijk mee dat mijn vader hier terecht komt. *(Jeroen kijkt verschrikt in de richting van Sjarel, wanneer Germaine haar mond opendoet, draait hij zich verschrikt om.)*

GERMAINE : François! Troelala, troelala! François, stout-rik! Kom maar uit!

JEROEN : (*ontsteld*) Maar er zit wellicht niets anders op. Ik vind het zo zielig. Voornamelijk sinds mijn moeder gestorven is, gedraagt vader zich echt vreemd.

NEBEL : Jaja, wat was dat ook weer?

JEROEN : Hij vergeet alles wat je hem zegt. Soms hoort hij zelfs niet eens dat je hem iets vraagt.

NEBEL : Dat hebben we meermaals kunnen observeren, bij heel wat patiënten, meneer.

JEROEN : Laatst vond hij de weg niet meer terug van bij mij thuis naar bij hem. Het was zo bevreemdend. Jaren aan een stuk heeft hij die weg te voet of met de wagen afgelegd en dan ineens is hij hem vergeten. Normaal leek me dat toch niet.

NEBEL : Dat is niet uitzonderlijk, meneer Verburgh. Ik acht het niet uitgesloten dat de shock van het overlijden van een geliefd iemand het ziekteproces heeft versneld. Dementia senilis is vaak een verre van continu proces. (*begint als het ware voor zichzelf te redeneren*) Ik merkte het reeds vaak bij verschillende patiënten.

(Op dit ogenblik komt Marieke naar voor, ze heeft iemand opgemerkt en komt recht op Jeroen af. Ze raakt even zijn mouw aan en dribbelt dan angstig terug naar de zetel in haar territorium.)

JEROEN : God, was dat schrikken! Wat doet dat mens nu?

NEBEL : Marie! Je brengt meneer aan het schrikken, terug naar je zetel, ja! Blijf daar. (*volgt haar kort om haar een standje te geven*) Je mag de mensen niet zo maar lastig vallen! (*tot Jeroen*) Alles in orde meneer Verburgh?

JEROEN : Jawel, ... professor doctor. Het was wel schrikken.

NEBEL : Het is soms vervelend, maar het mensje weet eigenlijk niet wat ze doet. Dat is nu eenmaal het vervelende aan deze patiënten. Het is ook moeilijk de grens juist te trekken. Dat wou ik nog even uitleggen.

JEROEN : Is dit wel veilig, ... professor doctor?

NEBEL : Normaal gezien zouden dergelijke patiënten opgesloten moeten zitten in een eigen kamertje. Veilig opgeborgen. Dat, tenminste, is altijd mijn mening geweest. Maar het heet onmenselijk te zijn, nietwaar?

GERMAINE : (*kwaad roepend*) Maar je doet alsof je het niet hoort, hé smeerlap? Wacht maar, als je thuiskomt, zul je er niet moeten om vragen!

NEBEL : (*licht gestoord*) Madame Germaine! Gedraag je wat! Wat wilde ik u net uitleggen? O ja! De grens. De grens waarop we iemand moeten opsluiten, die is moeilijk te trekken, meneer Verburgh. (*twijfelt even*) Het was toch Verburgh, nietwaar? Ik heb het af en toe moeilijk met namen. Ik ontmoet ook zoveel mensen, meneer. Het was toch Verburgh, nietwaar?

JEROEN : Ja, Jeroen Verburgh!

GERMAINE : Uitvluchten, dat hebben ze allemaal. Maar bij mij pakt dat niet, François. Als je denkt met mij het zotteke te kunnen houden, dan ben je er ferm naast. Niet met mij, bedrieger!

NEBEL : Let niet op die dame, meneer Verburgh. Ze heeft geen contact met de werkelijkheid meer.

GERMAINE : Je hebt de auto verkocht, François. Je hebt mij daar niets van gezegd. Hoe kom je nu naar huis? Ik zie je zo moeilijk van ver af komen.

NEBEL : (*duidelijk buiten het raam van zijn gespreksonderwerp, nadenkend over de nieuwe situatie door Germaine geschapen*) Soms is het wel even draaglijk. Het lijkt me soms dat we met een schizofrene dame te maken te hebben. Ze kan uren kalm en rustig door het raam zitten kijken en dan plots komt haar tweede persoonlijkheid aan de orde. Dan roept ze kwaad op haar overleden man. (*terug tot Jeroen*) Ze heeft nooit helemaal aanvaard dat deze gestorven is. Voor haar is hij vertrokken naar.

(Marieke dribbelt weer haar territorium uit en loopt tot bij Sjarel. Die stond tot nog toe af te stoffen in zijn territorium. Af en toe klopt hij ook het stof van

zichzelf. Hij keert zich naar Marieke op het ogenblik dat ze zijn territorium bereikt en schreeuwt met dierlijke klanken in haar richting, hij wil slaan.)

SJAREL : Eg! Eg! Uil! Eg aan! Eg! (*Weg! Weg! Vuil! Weg gaan! Weg!*) (*Slaat in richting van Marieke die weer naar haar eigen hoekje loopt en ook wild krijst. (wijst in haar richting)* Eg! Uil! Ies! Eg! (*Weg! Vuil! Vies! Weg!*)

NEBEL : (*gaat naar Sjarel en legt zijn hand op diens hand*) Kom, Sjareltje, wees nu eens verstandig. Kijk, het is al over. Marieke is al weer weg!

SJAREL : (*trekt geschrokken zijn hand vanonder Nebels hand en loopt naar het wasbekkentje. Uil. uil. ater e eep! assen! Eg uil! (Vuil. vuil. Water en zeep! Wassen! Weg vuil!)*)

NEBEL : (*tot Jeroen, die er geschrokken bijstaat*) Niet op letten, meneer Verburgh. Wij zijn dit gewoon, natuurlijk. Het is trouwens allemaal onschuldig. De situatie is snel onder controle.

SJAREL : Amaa uil. Oet eg! asse. Eg uil! (*Allemaal vuil. Moet weg! Wassen. Weg vuil!*)

(Sjareltje wast verwoed zijn handen. Jeroen staat er geschrokken naar te kijken. Marieke begint snuivend en gniffelend te lachen.)

GERMAINE : Zotten zijn het! Allemaal. Maar wacht tot als ik ze krijg. Ha, je denkt dat ik ook zot ben, hé? Maar je zult eens zien!

NEBEL : Madame Germaine!

(Het wordt weer stil. Germaine kijkt terug naar buiten. Sjareltje herbegint zijn afstofwerk. Marieke is in het uiterste hoekje van haar zetel gekropen en wiebelt hier heen en weer.)

JEROEN : Ik vind het toch nog altijd wat naar dat mijn vader hier tussen deze...

GERMAINE : Maar ik zal het hem eens heel goed zeggen!

NEBEL : We maakten de afspraak, meneer Verburgh, dat het slechts tijdelijk zou zijn. Alleen maar de tijd nodig om een aantal testen uit te voeren en een aangepaste behandeling op te stellen.

JEROEN : Inderdaad. Maar als de testen nadelig uitvallen...

GERMAINE : Dan drinken ze zich een stuk in hun kraag en ze denken dat ze er vanaf zijn, maar 't zal niet pakken!

NEBEL : Germaine!

GERMAINE : Ja, roep maar, François! Je weet beter als ik hoe dat dat hier gaat. Maar je laat er mij altijd buiten, hé! Ik ben jou te min, hé. Maar 't zal niet pakken, niet deze keer!

NEBEL : U moet het zo bekijken dat in dergelijk geval uw vader echt een aangepaste verzorging nodig heeft, meneer Verburgh.

JEROEN : Dan nog betwijfel ik of hij hier tussen die...

NEBEL : Het spreekt vanzelf dat we hem zullen verzorgen op een niveau dat het beste aansluit bij zijn aandoening... en bij zijn toestand.

SJAREL : Uil! ij ij een oot eest! (*Vuil! Kijk, kijk een groot beest.*) (*Hij loopt naar de tafel en slaat met een doek op tafel, als om een beest te verjagen*)

NEBEL : Wie zich in deze zaal bevindt voor therapie, die behoort tot een bepaald niveau in het verloop van zijn of haar aandoening. Ik zou er niet willen aan denken dat zich hier iemand zou bevinden die er erger of minder erg aan toe is dan de rest van de kamer.

GERMAINE : En hun voeten afkuisen, als ze binnenkomen, dat hebben ze ook nooit geleerd. Maar je moet niet denken dat ik het deze keer zo zal laten. Je kunt jouw vuile boel zelf opkuisen als je deze keer...

NEBEL : (*ernstig afstraffend*) Madame Germaine, maak je niet zo kwaad. Er is niets!

GERMAINE : *(met een rustiger stem)* Niet kwaad! Troelala, troelala en met kermis gaan we hopsasa en van à één en van à twee en wij blijven goeie maatjes, jij en ik.

SJAREL : Eg! Uil en eesten, ie! aar i e oek, a eest aar! *(Weg! Vuil en beesten, zie! Daar in de hoek, dat beest daar!)* *(Wijst de plaats aan en gaat weer met een doek over de kast wrijven)*

NEBEL : Uw vader krijgt hier inderdaad een plaatsje.

SJAREL : a mij! ie a mij! Uil. *(Van mij! Hier van mij! Vuil)*

NEBEL : Echt last zal hij niet hebben van deze patiënten.

JEROEN : Dat ben ik nog zo zeker niet.

NEBEL : Ik stel immers voor hem een plaatsje bij de televisie te geven.

JEROEN : Ik weet niet of dat echt zal helpen, maar...

NEBEL : Daar behoudt hij contact met de buitenwereld. *(opnieuw meer voor zichzelf)* De andere patiënten in deze kamer hebben eigenlijk nooit op dat televisietoestel gereageerd.

(Marieke begint weer te krijsen en begint dan te wiebelen in de zetel, met een kussen in haar armen.)

NEBEL : *(kijkt even in de richting van Marieke, maar dreigt dan opnieuw af te dwalen)* Eigenaardig, ik zou daar eens een onderzoek moeten aan wijden. *(lijkt zich helemaal niet meer bewust dat Jeroen bij hem staat)* Vreemd dat ik daar nooit heb aan gedacht.

JEROEN : Ik hoop dat mijn vader...

GERMAINE : De kop af, juist zoals al die andere. En zonder compassie, dat zweer ik je!

SJAREL : *(snauwt in de richting van Germaine)* Ijg! uile eef, ij! *(Zwijg, vuile teef, gij)* *(Slaat een niet bestaand beest weg van zich)*

NEBEL : *(schrikt door het lawaai op uit zijn gemijmer)* Let U daar maar niet op, meneer Verburgh.

JEROEN : Het blijft toch iedere keer schrikken.

NEBEL : *(even afwezig)* Ja? Wij letten daar zo niet meer op. Maar wat ik u zeggen wilde: Ik zal er persoonlijk op

toezien dat uw vader hier de best mogelijke verzorging krijgt.

JEROEN : Maar zo temidden van deze...

NEBEL : Ik beloof u dat we zijn verblijf hier echt niet langer dan nodig zullen rekken.

JEROEN : Daar heb ik het volste vertrouwen in, dokter Nebel, excuseer: professor doctor.

NEBEL : Juist, ja, ... professor doctor.

JEROEN : Maar het zit me gewoon niet lekker dat mijn vader hier verblijft. Het is alsof...

NEBEL : ...er zich een schuldgevoel van u meester maakt? U bent niet de eerste, meneer Verburgh. Iedereen die hier een verwant of vriend onderbrengt, wordt vroeg of laat door hetzelfde gevoel beslopen. En ik moet u zeggen, meneer Verburgh, ten onrechte!

SJAREL : *(slaat wild om zich heen)* Uile eesten! Eg! Aa, o eijn me elen eze eer *(Vuile beesten! Weg! Maar, oh, ze zijn met velen deze keer)* *(Waar hij zogezegd beesten heeft doodgeslagen herbegint hij verwoede poets-pogingen)*

NEBEL : Wanneer u uw vader naar hier hebt gebracht, dan is dat voor zijn bestwil.

GERMAINE : 't Is altijd 't zelfde liedje. Ze zeggen allemaal hetzelfde, maar 't komt altijd op 't zelfde neer.

NEBEL : Dit doet u toch alleen omdat u echt om hem geeft, niet? *(heel andere, meer officiële intonatie)* Indien er enig ander motief zou zijn, waarom u uw vader in deze instelling laat opnemen, dan moet ik u vriendelijk maar met aandrang verzoeken samen met uw vader deze eerbare instelling te verlaten!

GERMAINE : En als den duivel naar de kerke loopt, dan staat de poort van d'helle open, troelala, troelala en scheresliep met zijn mes, troelala, troelala, snijdt ze allemaal de tong uit 't lijf! Troelalaa!

NEBEL : Madame Germaine! Wees nu eens stil. Straks komt François. Hij zal willen horen dat je braaf geweest bent.

GERMAINE : *(reageert voorbeeldig op de naam van haar overleden echtgenoot)* Germaine is braaf, Germaine is goed! Maar Germaine zit alleen!

JEROEN : Natuurlijk is mijn bekommernis om de gezondheid van mijn vader de enige reden waarom ik hem aan uw zorgen toevertrouw, dokter Nebel.

NEBEL : *(licht geamuseerd verbeterend)* professor doctor.

JEROEN : Excuseert u mij, *(zichzelf verbeterend)* professor doctor. Uw naam is bekend tot ver buiten onze grenzen. Ik wil dat mijn vader in de beste instelling en onder de hoede van de beste arts verzorgd wordt.

NEBEL : *(duidelijk in zijn nopjes met de lovende woorden)* Daar zult u geen spijt van hebben. Wellicht heeft juffrouw Carla de rondleiding en de installatie van uw vader in zijn kleine slaapkamertje nu al in orde gebracht.

SJAREL : *(loopt buiten zijn territorium en stevent af op madame Germaine)* Ij-ij a uil men, ij! Emoe a waën! Ij-ij uil! *(Gij zijt een vuil mens, gij. Ge moet u wassen. Gij zijt vuil!)*

NEBEL : Daar wou ik het nog even over hebben.

GERMAINE : *(tot Sjarel die op haar woorden verschrikt naar zijn territorium loopt, voor hij opnieuw naar de tafel gaat, veegt hij goed zijn voeten af en hij gaat nadien onmiddellijk zijn handen wassen)* Bemoei je met je eigen zaken, jij. Je peinst dat je 't geld gaat krijgen, maar 't zal niet waar zijn. François heeft voor alles gezorgd en van jou heeft hij nooit iets gezegd. Als hij thuiskomt, zal hij je een pandoering geven, waar je niet goed zult van zijn, jij lelijke loeder.

NEBEL : Kalm, madame Germaine, niemand wil je wat doen. Wees maar stil. *(tot Sjarel)* En jij moet in jouw gebiedje blijven!... Zorg dat je tafel en de kasten proper zijn, maar laat de andere mensen gerust!

SJAREL : E oet a ie aad ake, ij! *(meer ingetogen en sussend)* arel-je i aaf, arel-je i oper *(Ge moet u niet kwaad maken, gij! Sjareltje is braaf, Sjareltje is proper)*

NEBEL : Ik moet me verontschuldigen, meneer Verburgh, voor de kleine slaapkamer die we voor uw vader hebben gereserveerd. Ze is wel heel klein, maar voorlopig zie ik geen andere oplossing. Deze opname overvalt ons allemaal wat, geloof ik?

JEROEN : Dat begrijp ik, dokter. Het geeft niet, en zoals u zegde: mijn vader verblijft hier maar tijdelijk. Het ongemak komt niet zo hard aan.

GERMAINE : (*schreeuwt heel hard nu*) En ze zijn allemaal dezelfde: als je hen niet gaat zoeken, zie je ze niet meer! Gebaar maar niet van kromme haas, jij daar, met dat wit vestje aan, jij bent er ook zo ene!

JEROEN : Oei, is dat schrikken. Bent u zeker dat zij niet gevaarlijk is?

NEBEL : Heel zeker, meneer. Ze verlaat zelden of nooit haar plaatsje aan het raam.

JEROEN : Een ware geruststelling, ik moet het u eerlijk toegeven. Maar het is wel even schrikken.

NEBEL : Wees maar stil, madame Germaine!

JEROEN : Over het slaapkamertje gesproken. Ik had begrepen dat vader overdag ofwel in de testruimte ofwel hier in deze gemeenschappelijke zaal verblijft. Hijzelf zal dus ook wel geen hinder van de kleine behuizing ondervinden.

NEBEL : Inderdaad, meneer Verburgh. Ik ben er zeker van dat alles goed zal verlopen.

(Marieke loopt tijdens deze woorden plots naar madame Germaine en raakt haar haar aan. Madame Germaine schiet recht. Ze is nu pas echt kwaad.)

GERMAINE : En jij moet mij gerust laten, jij. Denk je dat ik niet weet dat jij hem wilt verleiden? Zottin! Jij houdt hem altijd bij jou, 's avonds. Maar 't zal gedaan zijn. Ik zal het hem zeggen, als hij thuiskomt en hij zal het uitmaken met jou, slet. Ha, je peinst dat ik dat allemaal niet weet. Weg, jij! (*keert zich naar Nebel toe*) Ik zal naar de commissair gaan en hij